

XI бр. 06-29 / 20

Скупштина Градске општине Звездара на основу члана 19. Статута Градске општине Звездара („Сл. лист града Београда“ број 124/19), а у вези са чланом 41. Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености ("Службени гласник Републике Србије", број 36/09, 88/10 и 38/15, 113/17 и 113/17-др.закон,), донела је

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗАПОШЉАВАЊА ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ ЗВЕЗДАРА ЗА ПЕРИОД 2021- 2023.

УВОД

У изради Локалног Акционог плана запошљавања Градске општине Звездара за период 2021- 2023. учествовали су социјални партнери који остварују међусобну сарадњу у оквиру Савета за запошљавање града Београда основаног 25.11.2020. године. Овај документ представља обједињен преглед циљева и приоритета регионалне политике запошљавања које је потребно остварити како би се допринело пуној имплементацији стратешког циља политике запошљавања на националном нивоу и текућим реформским процесима од значаја и утицаја на област политике запошљавања на нивоу Градске општине Звездара, као и Републике Србије и Града Београда.

Локалним акционим планом запошљавања Градске општине Звездара за период 2021- 2023. године (у даљем тексту: ЛАПЗ) утврђују се план активности, приоритети и мере за унапређење запослености и смањење незапослености на територији Градске општине Звездара (у даљем тексту: ГО Звездара).

Правни основ за доношење ЛАПЗ је одредба 41. став 1. Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености, којом је утврђено да надлежни орган локалне заједнице може, по прибављеном мишљењу Локалног савета за запошљавање (у даљем тексту: ЛСЗ), усвојити Локални акциони план запошљавања. Оправданост израде ЛАПЗ потврђује и члан 60. истог Закона којим се утврђује могућност да локална заједница, која у оквиру свог Локалног акционог плана запошљавања обезбеђује из сопствених средстава за (су)финансирање одређеног програма или мера активне политике запошљавања (у даљем

тексту: АПЗ), може поднети захтев Министарству надлежном за послове запошљавања за учешће у финансирању или суфинансирању предвиђених програма и мера, које су у складу са Националним акционим планом запошљавања за буџетску годину (у даљем тексту НАПЗ).

ЛАПЗ садржи све елементе предвиђене чланом 39. Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености:

- кратак опис локалне економске ситуације,
- стање и токове на тржишту рада за наредну годину,
- циљеве и приоритете политике запошљавања,
- програме и активности које предвиђа ЛАПЗ за наредну годину,
- финансијски оквир за политику запошљавања и изворе финансирања,
- носиоце послова реализације ЛАПЗ,
- категорије теже запошљивих лица који имају приоритет у укључивању у активности ЛАПЗ,
- индикаторе успешности реализације програма и
- друге елементе.

Локалним акционим планом утврђују се приоритети активне политике запошљавања за 2021-2023. у складу са финансијским и кадровским могућностима ГО Звездара, и то:

- Спровођење активности за смањење незапослености и мера за смањење сиромаштва грађана ГО Звездара;
- Економско оснаживање рањивих категорија грађана ГО Звездара;
- Подстицање запошљавања младих до 30 година;
- Подстицање запошљавања лица старијих од 50 година;
- Подстицање запошљавања дугорочно незапослених лица;
- Подстицање нискоквалификованих незапослених лица ;
- Подстицање запошљавања самохраних и незапослених родитеља са троје и више деце;
- Подстицање запошљавања младих без родитељског старања;
- Подстицање запошљавања жртава насиља;
- Подстицање запошљавања незапослених жена, без обзира на старост, будући да су бројније на евиденцији НСЗ и да се генерално теже запошљавају;
- Помоћ, подршка и едукација у развијању социјалног предузетништва и самозапошљавања;
- Помоћ, подршка и едукација у развијању капацитета и знања појединаца у свету рада;

- Унапређење партнерстава, међуинституционалне и међусекторске сарадње и социјалног дијалога на територији ГО Звездара.

Успешно остваривање ЛАПЗ и предвиђених приоритета и мера подразумева претходно идентификовање најважнијих проблема локалне заједнице у области запошљавања. Локална заједница приступа решавању проблема, а за то су потребни у континуитету међуинституционална и међусекторска сарадња.

Планирање и реализација овог документа испуниће захтеве родно засноване статистике у програмском буџету.

I КРАТАК ОПИС ЛОКАЛНЕ ЕКОНОМСКЕ СИТУАЦИЈЕ

На евиденцији Националне службе за запошљавање, Филијала за град Београд, Служба Звездара, на дан 30.09.2020. године, евидентирано је 5.453 незапослених лица, од тога 3.347 жена или 61,4% од укупног броја, што је повећање од 1,4% у односу на исти период претходне године.

Број регистрованих незапослених лица на територији ГО Звездаре, на крају октобра је износио 5.593 (од чега 61,5% чине жене), што представља учешће од 8,6 % у укупној незапослености на територији Београда. У односу на исти месец прошле године број незапослених на овој општини је смањен за 9,9%.

У периоду јануар-октобар ове године, код послодаваца на Звездари се запослило укупно 3.089 лица, У односу на исти период прошле године број лица запослених са евиденције на територији ГО Звездаре смањен је за 22,8% што је повећање у односу на претходну годину када је број незапослених смањен за 16,49%.

У октобру месецу су послодавци са седиштем на Звездари пријавили потребу за запошљавањем 66 радника, што је у односу на исти месец прошле године мање за 51,1%.

Занимања тражена на тржишту рада на Звездари у 2020. години

Од укупно 66 пријављених потреба, послодавци на Звездари најчешће су тражили:

- са I степеном стручне спреме (30 или 50%) у занимањима: чистач просторија;
- са III степеном стручне спреме (14 или 21.2%) у занимањима: продавац, руковалац машина и уређаја за производњу папира и целулозе, молер-фарбар;
- раднике са VII-I степеном стручне спреме (10 или 15.1%) у занимањима: професор социологије, професор математике, дипломирани менаџер;

- раднике са IV степеном стручне спреме (5 или 7.6%) у занимањима: кувар, медицинска сестра, домар.

У односу на претходну годину, када су послодавци исказали потребу за запошљавањем 135 лица, ово је значајно мање, што је и очекивано имајући у виду епидемиолошку ситуацију и значајно смањене пословних активности.

II СТАЊЕ И ТОКОВИ НА ТРЖИШТУ РАДА У ГРАДСКОЈ ОПШТИНИ ЗВЕЗДАРА

Табела - Стање и кретање незапослености на подручју градских општина

У наредној табели приказано је кретање незапослености на подручју градских општина са пресеком: октобар 2019. и октобар 2020. године.

Општина	X 2020		Текући месец/ претходни месец		Текући месец/ исти месец 2019.	
	Укупно	Жене	Укупно	Индекс	Укупно	Индекс
				X 2020 / IX 2020		X 2020 / X 2019
Барајево	1.323	737	1.356	97,57	1.297	102
Вождовац	6.910	4.212	6.843	100,98	6.118	112,95
Врачар	2.023	1.225	2.018	100,25	2.149	94,14
Гроцка	2.255	1.369	2.292	98,39	2.465	91,48
Звездара	5.593	3.442	5.564	100,47	6.205	90,09
Земун	6.407	4.014	6.288	101,89	6.547	97,86
Лазаревац	2.354	1.585	2.365	99,53	2.462	95,61
Младеновац	3.262	1.716	3.284	99,33	3.379	96,54
Нови Београд	7.645	4.783	7.722	99,00	8.059	94,86
Обреновац	3.499	2.354	3.597	97,28	3.756	93,16
Палилула	7.031	4.352	6.940	101,31	6.531	107,66
Раковица	4.090	2.529	4.185	97,73	4.248	96,28
Савски Венац	1.258	775	1.274	98,74	1.391	90,44
Сопот	936	532	936	100	1.047	89,40
Стари Град	1.829	1.104	1.822	100,38	1.099	91,50
Чукарица	7.329	4.503	7.298	100,42	7.773	94,29
Сурчин	1.233	694	1.280	96,33	1.426	86,47

Укупно Београд	64.977	39.926	65.064	99.86	66.852	97.19
----------------	--------	--------	--------	-------	--------	-------

Према евиденцији НСЗ, Службе Звездара, у 2020. години, као најтраженија занимања издвајају се: професори математике, професори енглеског језика и књижевности, дипломирани менаџери, дипломирани социјални радник, медицинска сестра, књиговођа, продавац, кувар, шивач текстила и фасадер.

Према евиденцији НСЗ - Службе Звездара, због миграција у друге земље, дефицитарна занимања су: медицински техничар и квалификовани возач са Ц, Д и Е категоријом.

Послодавци приликом исказивања потреба за запошљавањем најчешће наводе као додатна знања и вештине:

- практична знања у производним занимањима;
- основни ниво информатичке обуке;
- рад у оперативним програмима autocad, corell, електронско пословање;
- поседовање сертификата као што су: атест за завариваче, сертификат за књиговође и пословне секретаре, стручни испит за противпожарну заштиту;
- испит за ношење ватреног оружја;
- испит за овлашћеног рачуновођу;
- лиценце за инжењере грађевине;
- одговорност, спремност за рад под притиском.

Висока и дугорочна незапосленост погађа различите категорије активних тражилаца посла на тржишту рада Републике Србије. Међутим, као једна од најугоженијих категорија теже запошљивих лица, свакако су жене чија заступљеност у укупном броју незапослених на територији Београда износи рекордних 61,5%, затим, нарочито се издваја средња генерација и лица при крају радног века и она која припада добној одредници преко 50 година старости. Оваква структура незапослености, која озбиљно угрожава људе у средњој и старијој доби, није појава новијег датума. Тржиште рада Републике Србије готово две деценије суочава се са дискриминацијом по годинама и избегавањем послодаваца да запосле ове категорије незапослених због бројних предрасуда. Услед дискриминације по годинама, ова категорија незапослених често се сусреће са проблемом дужег измештања из радног окружења, а неретко и са проблемом остајања без посла више пута у току радног века. Изостајање из поља рада, немогућност остварења права на социјално и пензијско осигурање, уз егзистенцијалне и социјалне проблеме, који прате ову категорију радно способног становништва, за последицу имају високу стопу сиромаштва, као и њихово отежано уклапање у радну и друштвену средину. Опште је мишљење да је право на рад најбољи облик социјалног старања према грађанима и грађанкама, али у ситуацијама када није могуће на тај начин изаћи у сусрет потребама незапослених, неопходно је развити алтернативне видове помоћи и укључивања у радну средину. Овде је важно напоменути да

нису угрожени само појединци који су остали без посла, него читаве породице чији би стубови, финансијски и сваки други, требало да буду, управо, припадници генерације старије од 45 година, док су старији од 55 година најугроженији услед сужавања социјалних мреже и ослањања искључиво на институционалну помоћ. Са највише препрека у запошљавању суочавају се лица која истовремено спадају у више категорија теже запошљивих лица, као што су нпр. жене које су старије од 50 година, а уједно су и особе са инвалидитетом и/или жртве насиља, па је њима вишеструко отежан приступ свету рада.

Несразмеру у понуди и потражњи за радном снагом на нашем тржишту рада, додатно отежавају негативан став послодаваца према запошљавању незапослених лица из реда рањивих - маргинализованих категорија. Једно од полазишта, којима се руководе послодавци при одабиру радне снаге, односи се на претпостављене честе изостанке са посла, због усвојеног мишљења да припадници неке осетљиве категорије (особе са инвалидитетом - ОСИ, старији, жртве насиља и сл.) имају чешће неке од здравствених проблема. Услед оваквог става развијено је предубеђење да они чешће одсуствују са посла, да теже прихватају промене, теже усвајају нова знања, неопходна за савлађивање радних задатака који се усложњавају технолошким напретком. Међутим, нека истраживања показују да ова радна снага има израженију радну етику и да су далеко лојалнији послодавцу, да имају знатно мање изостанака са посла од других категорија запослених, и да су спремнији да уложе велики напор за остварење пословних резултата.

Поред бројних проблема са којима се суочава наше тржиште рада, као и сва тржишта рада земаља у транзицији, једна од најнеповољнијих карактеристика је дугорочна незапосленост. Ова врста незапослености најчешће погађа, управо, лица која припадају некој категорији рањивих група. Изналажење ефикасног и системског решавања је императив, али је неопходно деловање на локалним тржиштима рада користећи могућности и ресурсе локалних институција где реализација мера активне политике запошљавања налази своју оптималну потврду.

Мала и средња предузећа

Значај малих и средњих предузећа огледа се у томе што у доба кризе најлакше опстају, с обзиром да се најбрже прилагођавају новонасталим условима. Ову чињеницу треба посебно имати у виду будући да економисти најављују за наредни период вишегодишњу економску кризу као последицу пандемије.

У складу са препорукама претходних Националних стратегија запошљавања, потребно је радити у правцу промовисања предузетништва и предузетничког учења и образовања код младих и радно способног становништва свих генерација. Подршка се огледа у пружању консултантских услуга и доступности примера добрих пракси у

окурењу будући да се у претходном периоду нису утрошила планирана средства за ову активну меру - подстицања самозапошљавања. Због тога подизање предузетничке свести и унапређење способности садашњих и потенцијалних предузетника захтева промовисање предузетништва кроз: спровођење предвиђених обука о могућностима коришћења фондова за започињање посла, најповољнијем правном облику предузетништва, поступку регистрације, пореским и другим финансијским обавезама, израде бизнис планова, промовисању добрих предузетничких примера и модела, као и о идентификовању предузетничке склоности и пословних идеја. Посебно треба радити на идентификовању специфичних сектора предузетништва који могу бити најважнији за економски развој као што су: туризам, еколошки туризам, креативне индустрије, пољопривреда и производња хране. Све наведене активности су добра припрема за развој предузетничке свести незапослених.

У циљу, између осталог, реализације дугорочне активне политике запошљавања и развијања проактивног односа незапослених лица, усвајања принципа свеживотног учења и развијања личних вештина и компетенција, посебно младих, Општина је у марту 2009. године формирала Канцеларију за младе, а у фебруару 2011. године Волонтерски сервис Звездаре.

Запошљавање особа са инвалидитетом

Евиденција особа са инвалидитетом води се у посебној организационој јединици НСЗ у ул. Ломина 22 која је надлежна за уже градско подручје (10 централних општина, којима припада и општина Звездара), за уже градско подручје – Одсеку за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом. Редовне активности овог Одсека су: вођење евиденција особа са инвалидитетом, саветовање, процена радне способности, информисање послодаваца о услугама и програмима НСЗ намењених овој категорији.

III ПОЛИТИКА ЗАПОШЉАВАЊА У ГРАДСКОЈ ОПШТИНИ ЗВЕЗДАРА

Будући да у тренутку израде овог документа није донет Национални акциони план запошљавања, Локални акциони план запошљавања ГО Звездара за период 2021- 2023., циљеви, приоритети и планиране активности су пројектовани на основу препорука НСЗ из претходних година, искуства Локалног савета за запошљавање, као и настојања да програм запошљавања, подстицања запошљавања и превенирања незапослености има развојну димензију и одрживост у складу са буџетским капацитетима локалне самоуправе. Тиме би се у најкраћем могла и дефинисати политика запошљавања Градске општине Звездара.

Локални акциони план запошљавања за период 2021- 2023. има амбицију да буде реалан и користан у социјалној пракси на тај начин што ће препознати расположиве

ресурсе, међусекторску и међуинституционалну сарадњу, сарадњу са социјалним партнерима, имајући при том у виду краткорочне и дугорочне активности, које су у корелацији са циљевима активне политике запошљавања.

На основу евиденције незапослених лица, овај План се првенствено фокусира на незапослена лица из категорије теже запошљивих, и то: дугорочно незапослена (преко 12 месеци на евиденцији НСЗ), жене без обзира на старост, самохране родитеље/једнородитељске породице, породице са децом у којима су оба родитеља незапослена, нискоквалификована лица, младе до 30 година, старије од 50, младе у домском смештају, младе у хранитељским породицама, младе у старатељским породицама и жртве породичног насиља, Роме, радно способна лица која су корисници сталне новчане помоћи и налазе се на активној евиденцији Градског центра за социјални рад у Београду - Одељење Звездара. Посебна пажња у овом Плану ће бити посвећена програмима и активностима који имају димензију превенције у зони рада, професионалне оријентације, образовања, стручног оспособљавања и сл., односно фокусирани су на превентивно деловање на незапосленост, квалитетније запошљавање, усвајање проактивног става у односу на решавање статуса незапослености, као и свест о неопходној спремности на мобилност у свету рада, кроз максимално анимирање и укључивање у реализацију мера послодаваца који имају регистровану делатност на територији ГО Звездара.

И поред статутарних ограничења и надлежности градских општина које нису јединице локалне самоуправе, локална самоуправа у наредном периоду има своју улогу и одговорност која подразумева не само имплементацију националне политике запошљавања, већ и креирање локалне политике запошљавања која ће уважавати све карактеристике, потребе и специфичности локалног окружења.

Градска општина Звездара је у том смислу, препознала могућност да преузме важну улогу у креирању политике запошљавања на својој територији са краткорочним и дугорочним резултатима, као и да успостављањем и развијањем међусекторских партнерстава дефинише мере које ће утицати на смањење незапослености и сиромаштва као и на повећање запослености.

Посебна област политике запошљавања је подршка и помоћ појединцима и групама који припадају категоријама теже запошљивих кроз отварање социјалних кооператива/предузећа/задруга кроз едукативну и менторску помоћ и подршку. Поред економског оснаживања теже запошљивих лица и породица са више малолетне деце, циљ подстицања социјалног предузетништва заузима домен вишег интереса где се поред превазилажења социјалне искључености у процесу рада, повећавања стопе запослености успоставља бољи квалитет свакодневног живота угрожених група и тиме истовремено решавају проблеми у заједници који имају неколико подједнако важних компоненти.

То захтева партнерски однос са представницима Привредне коморе Београда и цивилног сектора чије искуство, знање и идеје чланова и руководства треба да буду важни

за промовисање легалног пословања, стварање повољније климе за инвестирање и обезбеђење адекватне подршке малим и средњим предузећима успостављањем адекватног правног оквира и економског окружења за промовисање бизниса и предузетништва.

Активности на подстицању и развоју предузетништва у ГО Звездара, уз подршку НСЗ, остварују се кроз реализацију обука и стручних скупова са учешћем релевантних партнера.

Реализоваће се сет активности везаних за значај волонтирања које је у директној корелацији са светом рада и личног развоја појединаца који је у директној вези са пожељном професионалном мобилношћу и каријерном вођењу радне активности, као и хоризонталном и вертикалном покретљивошћу током радног века.

Локални савет за запошљавање предлаже програм активне политике запошљавања (АПЗ) Градске општине Звездара за период 2021- 2023. који одређује приоритете политике запошљавања, мере за остваривање приоритета и активности које ће се спроводити према надлежностима, реалним буџетским могућностима и капацитетима у броју расположивих професионалаца.

IV ЦИЉЕВИ И ПРИОРИТЕТИ КОЈЕ ПРЕДВИЂА ЛАПЗ ЗА ПЕРИОД 2021- 2023.

На основу идентификованих изазова на тржишту рада, утврђени су следећи циљеви политике запошљавања:

- 1) Спречавање раста незапослености;
- 2) Смањење опште стопе неактивности и повећање стопе запослености:
 - Јачање улоге политике запошљавања;
 - Олакшан приступ тржишту рада за Роме;
 - Олакшан приступ тржишту рада за жене;
 - Олакшан приступ тржишту рада за друге категорије теже запошљивих појединаца;
- 3) Унапређење положаја младих на тржишту рада и старијих од 50 година
- 4) Економско оснаживање једнородитељских и породица незапослених родитеља са малолетном децом.

Незапослени који припадају некој од рањивих група, тј. припадају категорији теже запошљивих лица, могу имати посебна права и предност приликом укључивања у поједине програме и мере активне политике запошљавања. Градска општина Звездара у наредном планском периоду ће се посебно фокусирати на незапослене: жене, младе до 30 година,

старије од 50, припаднике ромске популације, самохране родитеље/једнородитељске породице и дугоручно незапослене.

V ПРОГРАМИ И МЕРЕ АКТИВНЕ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА (АПЗ) ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ ЗВЕЗДАРА ЗА ПЕРИОД 2021- 2023.

Предвиђено је да се постављени циљеви и задаци постигну спровођењем програма активне политике запошљавања као и активностима које су представљене у Табели активности за период 2021- 2023.

Програм активне политике запошљавања и наведене активности реализују надлежне службе Управе ГО Звездара и Локални савет за запошљавање у сарадњи са Националном службом за запошљавање, уз обавезно укључивање надлежних институција, организација и удружења представника цивилног сектора који су од значаја за област запошљавања.

Програми активне политике запошљавања који ће се у циљу подстицања запошљавања у периоду 2021- 2023. години реализовати су:

- 1. Организовање Сајма запошљавања са пратећим програмом** – Повезивање понуде и тражње на тржишту рада кроз пружање услуга послодавцима и тражиоцима запослења;
- 2. Организовање Сајма образовања и професионалне оријентације** – Представљање програма образовања средњих школа за ученике завршних разреда основних школа и њихових родитеља, прослеђивање информација са тржишта рада о дефицитарним и суфицитарним занимањима, као и помоћ у избору будућег занимања;
- 3. Организовање обуке „Пут до успешног предузетника“** у сарадњи са Националном службом запошљавања – бесплатна дводневна обука за незапослена лица која планирају сопствени бизнис.

Постојање и рад Локалног савета за запошљавање на територији Градске општине Звездара и усвајање Локалног плана за запошљавање за период 2021- 2023.г. представљају формалне услове који Градској општини Звездара дају могућност да аплицира за суфинансирање програма у области запошљавања на Општини, како код домаћих тако и код иностраних фондова.

VI СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ МЕРА АПЗ ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ ЗВЕЗДАРА ЗА ПЕРИОД 2021- 2023.

Због постојања рестриктивног буџета, Општина ће настојати да аплицирањем за средства код домаћих и иностраних фондова, покуша да обезбеди неопходна средства/ изворе финансирања.

Планиране активности Општина ће настојати да реализује активирањем ресурса (професионалних и просторних) који су препознати и коришћени у претходном периоду, пре свега сопствених и НСЗ.

VII ПРАЋЕЊЕ И ОЦЕНА ЕФЕКТА

Предвиђено је да Одељење за друштвене делатности Управе Градске општине Звездара и стручне службе НСЗ, за сваку буџетску годину, континуирано прате реализацију постављених циљева, спроводе мониторинг и евалуацију реализованих активности и о томе подносе извештај Локалном савету за запошљавање који оцењује ефекте активних мера политике запошљавања и ЛАПЗ-а. Планирано је праћење квантитативних индикатора, односно број реализованих активности и броја едукованих и запослених лица.

По истеку рока за реализацију планираних активности, извештај за сваку буџетску годину, као и завршни извештај о реализацији ЛАПЗ-а за период 2021 - 2023.г. биће достављен Локалном савету за запошљавање и Скупштини ГО Звездара на разматрање и усвајање.

ЛАП запошљавања је донет на седници Скупштине Градске општине Звездара XI број 06 – 29 од 24.12.2020. године.

Доставити:

- Одељењу за друштвене делатности
- архиви

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ

Александар Ероп, с.р.

